

NATUURHISTORISCHE TENTOONSTELLING TE TEGAL.

In de zalen van de sociëteit „De Slamet” te Tegal werd van Vrijdag 26 Mei t/m Woensdag 31 Mei een Natuurhistorische tentoonstelling gehouden, waarvan de netto-opbrengst afgestaan werd aan het Roode Kruis. Het initiatief hiertoe was genomen door den heer F. J. PRONK. Op den officiëlen openingsavond bleek al dadelijk, dat de belangstelling voor deze tentoonstelling zeer groot was. Eenige honderden belangstellenden uit alle kringen en van alle landaarden waren gekomen om het geëxposeerde materiaal te bekijken. Mr. W. H. COERT, assistent-resident en fung. burgemeester van Tegal, voorzitter van de afd. Tegal van het Roode Kruis, had het beschermheerschap van de tentoonstelling op zich genomen, terwijl de regent van Tegal, R. T. SLAMET KARTANEGARA, zich bereid verklaard had het eere-voorzitterschap van het tentoonstellingscomité op zich te nemen. Voor het verslag van den openingsavond verwijzen wij den lezer naar de dagbladen. Van het gevarieerde tentoongestelde materiaal noemen wij een aardige collectie koralen uit de baai van Batavia, afgestaan door Dr. J. D. F. HARDENBERG, van het Laboratorium voor het Onderzoek der Zee; een aantrekkelijke inzending van den heer C. J. BOTTEMANNE van het Instituut voor de Zeevisserij, bestaande uit een opgehangen pajangnet op 1/10 der ware grootte, compleet met majangprauw, lokker en vischjes, verder modellen van prauwen, die langs de Noordkust gebruikt worden. Het tooneel was herschapen in een strand diorama, dat veel belangstelling trok en waarvoor de opgezette vogels waren afgestaan door den heer M. A. LIEFTINCK van het Zoölogisch Museum. De Landbouwvoorlichtingsdienst had voor een interessanten stand gezorgd: vooral de mooie maquette van een zaadhoeve trok de aandacht; verder kon men daar foto's van de rattenbestrijding bewonderen; het toenemend verbruik der *Crotalaria*-zaden voor groenbemesting was grafisch voorgesteld; de kunstmeststoffen ontbraken niet, terwijl een aangevreten klapperblad de noodzakelijkheid van *Artona*-(*Brachartona*-) bestrijding bewees. Mooie biologische insectendoozen van rijstvijanden en *Artona* waren voor dezen stand afgestaan door Dr. P. VAN DER GOOT, van het Instituut voor Plantenziekten. Een verzameling Indische vruchten van meer dan 100 soorten, alle natuurgetrouw nagemaakt van was, had de heer PRONK tentoongesteld. Het Handelsmuseum had de bekende schoolverzameling met allerlei Indische producten gezonden, terwijl de heer P. VAN EMST tevens zoo welwillend was, om het model van de rijstpellerij te zenden. Dit electrisch gedreven model was vooral voor de duizend schoolkinderen, welke de tentoonstelling bezochten, een ongekennde attractie! De dienst der Binnenvisserij kwam uit met een overzichtelijke inzending van het tambak-bedrijf, waarbij allerlei in de vischvijvers voorkomende dieren te zien waren. Zelfs het recept voor gemarineerde bandeng was aanwezig! Interessant was ook de inzending van het Algemeen Proefstation voor de Suikerindustrie; de bezoekers kregen hier een indruk van de vele plagen, waarmede men in de suiker te maken heeft. Dr. P. PEVERELLI en Dr. J. L. HYDRICK hadden hun gewaardeerde medewerking verleend voor inzendingen, het Jeugd Roode Kruis en de Medisch-Hygiënische Propaganda betreffende Deze stands trokken veel belangstelling.

Door bemiddeling van Dr. STEHN en Dr. M. NEUMANN VAN PADANG waren er prachtige foto's van Slamet-erupties te bewonderen; een gips-maquette van dezen vulkaan, die zich de laatste maanden wat onrustig toont, stond in het brandpunt van veler belangstelling. Bijzondere vermelding verdient de door den heer F. BUNING te Cheribon verzorgde inzending van fossielen en gesteenten. Vooral van inheemsche zijde bleek groote interesse hiervoor te bestaan.

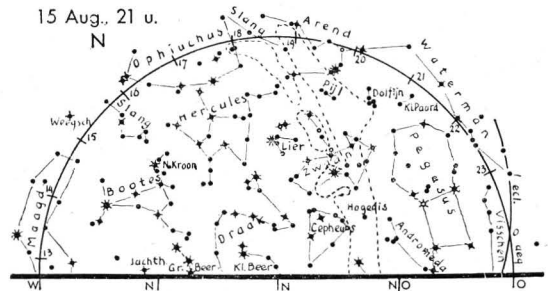
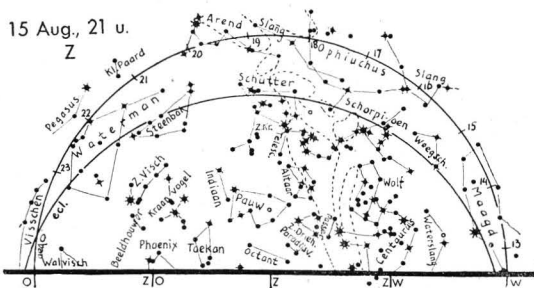
De Ned. Ind. Ver. tot Natuurbescherming had gezorgd voor een stand met foto's, uitgaven e.d. Jhr Mr. G. F. H. W. RENGERS HORA SICCAMA had zich beijverd om met een aardig geheel voor den dag te kunnen komen. Het resultaat was, dat enkele bezoekers zich als lid dezer nuttige Vereeniging lieten inschrijven!

Van de verdere inzendingen noemen we die der N. V. Java-Textielmaatschappij (Van katoenplant tot weefsel); de mooie collectie cactussen van den heer N. DIJKSTRA; de fraai door den heer W. LEERTOUWER ingerichte aquaria; de prachtige natuurfoto's van den heer A. M. V. HAGEMAN; de keurcollectie literatuur op natuurhistorisch gebied van de N. V. Drukkerij DE BOER (Tegal); de inzending op het gebied van de Veeartsenijkunde (rassen en ziekten van het vee), verzorgd door den heer P. C. M. YPMA, afdelings-veearts; de groenten- en bloemenzaden van de firma VAN HOUTEN en LAMAN (Salatiga); de collectie rijst en rijstproducten van het makelaarskantoor MONOD DIEPHUIS en Co (Tegal); de schedels van zoogdieren, ingezonden door den heer F. FELTKAMP, welke ook een biroeang-huid exposeerde; geweien van herten; hoorns van bantengs, antilopen en van de kambing oetan; olifantstanden; eetbare vogelnestjes; antiquarische boeken; pandan-vruchten;

insectendozen; platen; enz. enz. Er was zooveel verscheidenheid, dat vele bezoekers voor den tweeden keer terugkwamen om alles nauwkeurig te kunnen bezichtigen. De dierenbescherming had ook een stand ingericht. De heer PRONK had de volledige serie jaargangen van „De Tropische Natuur” uitgesteld, geflankeerd door de populaire boekjes, uitgegeven door de Ned. Ind. Natuurhist. Ver.

Het resultaat voor deze vereeniging (Dr D. F. VAN SLOOTEN zond een telegram van hulde op den openingsdag) was verheugend; ruim tien nieuwe leden gaven zich op, zoodat in den loop van de maand Juni tot de oprichting van de afd. Tegal zal worden overgegaan!

DE STERRENHEMEL IN AUGUSTUS

GELDIGHEID DER STERRENKAARTJES:

15 April	15 Mei	15 Juni	15 Juli	15 Aug.	15 Sept.
5 u.	3 u.	1 u.	23 u.	21 u.	19 u.

Aan het begin der maand gelden zij één uur later, op het einde één uur vroeger.

MAANPHASEN: L. K. 8 Aug.; N. M. 15 Aug.; E. K. 22 Aug.; V. M. 30 Aug.

PLANETEN. — MERCURIUS komt op 10 Aug. in onderste conjunctie, maar reeds op 28 Aug. in grootste westelijke elongatie en zal nauwelijks als morgenster te zien zijn.

VENUS is onzichtbaar.

MARS blijft tusschen Schutter en Steenbok (R. K. 19,8) den geheelen nacht goed te zien (de ondergang verloopt van 5,4 u. tot 3,2 u.).

JUPITER, in de Visschen (R. K. 0,5), komt op 1 Aug. te 22 u. op, op den 31sten te 19,8 u.

SATURNUS keert terug op haar baan. De R. K. is 2,0, de opkomst van 23,4 u. tot 21,4 u.

De Bilt.

S. W. VISSER.

KORTE MEDEDEELINGEN

Over het afsterven na den bloei van de bamboe doeri. — In zijn artikel „De omgeving van Watoe Oeloh (Besoeki)” in den vorigen jg. van dit tijdschrift, bericht Ir WITKAMP op p. 224: „Op den G. Tjanga groeien vele doornheesters, s a g a. l o n t a r, voorts ettelijke bamboe doeristoelen, die merkwaardigerwijs, zooals ook elders in den verderen omtrek het geval schijnt te zijn, alle zijn afgestorven”.

De hier vermelde waarneming van den heer WITKAMP wijst erop, dat eenigen tijd vóór zijn bezoek een „simultaan”- of „massa”- bloei van de bamboe doeri in de bewuste streek had plaats gehad. Immers, deze bamboe (Soend. h a o e r g e r e n g) vertoont, evenals b. v. de g e b a n g - p a l m, de eigenschap, dat hij na den bloei, die ook hier eerst na een ontwikkelingsperiode van eenige tientallen jaren plaats vindt, afsterft. Evenals de gebang werpt ook de b. d. vóór den bloei zijn blad af. In tegenstelling met bedoelden palm vertoont de b. d. echter de eigenaardigheid, dat (steeds?) een groot aantal stoelen tegelijk, of althans binnen een in verhouding tot den langen ontwikkelingsduur van de plant zeer korte tijdsperiode, tot bloei geraakt, zoodat hier van een „simultaan”- of „massa”-bloei kan worden gesproken.